บทบรรณาธิการ

> คำว่าเกษตรศาสตร์ อันเป็นชื่อของมหาวิทยาลัยนี้นั้น ฟังดูมีความหมายจำกัดอยู่เพียงการทำนา แต่ความจริงเกษตรศาสตร์ตามความหมายในปัจจุบัน กินความกว้างขวางมาก คือรวมเอาวิชาหรือศาสตร์ทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจิตใจของมนุษย์เข้าไว้เกือบทั้งหมด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงสอนวิชาการสาขาต่างๆ มากมายหลายสาขา ทั้งฝ่ายวิทยาศาสตร์ ทั้งฝ่ายศิลปศาสตร์ เรียกได้ว่าครบถ้วนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยในความหมายสากลอย่างสมบูรณ์
>
> พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
> ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร พุทธศักราช 2520

วารสารมนุษยศาสตร์ ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558) ฉบับนี้เป็นฉบับเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 72 ปีแห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐลำดับที่ 3 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2486 ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2486 นับเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกของประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรทางด้านการเกษตร โดยแรกเริ่มมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เปิดสอนเฉพาะด้านการเกษตรเท่านั้น แต่ต่อมาได้ขยายสาขาวิชาครอบคลุมทั้งสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ใน พ.ศ.2558 นี้นับเป็นปีแห่งความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เพราะนอกจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะสถาปนามาครบรอบ 72 ปีแล้ว ยังอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2558 ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยมีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ในวาระสำคัญนี้ *วารสารมนุษยศาสตร์*ได้เสนอบทความพิเศษ โดยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน อาทิ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ซึ่งเป็นศิษย์เก่ารุ่นที่ 11 บันทึกประสบการณ์การศึกษา การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและการทำงานในแวดวงการเกษตรในบทความ *"วาระครบรอบ 72 ปีแห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์"* นับเป็นประวัติศาสตร์บอกเล่าที่สำคัญที่ควรบันทึกไว้ ส่วนศาสตราจารย์กุลวดี มกราภิรมย์ศึกษาประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยผ่าน "บันทึก" ที่มีชีวิตชีวาในรูปของนวนิยายเรื่อง*ผู้ใหญ่ลีกับนางมา* ในบทความ *"72 ปี มก. ผู้ใหญ่ลีกับนางมา และ ศาสตร์แห่งแผ่นดิน"* อันแสดงว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้สร้างคุณูปการในการสถาปนา "ศาสตร์แห่งแผ่นดิน" อันเป็นที่ประจักษ์ของประชาชน นอกจากนี้ยังมีบทความที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมเกษตรอันได้แก่ความเชื่อเรื่อง "น้ำ" โดยศาสตราจารย์สุกัญญา สุจฉายาได้เสนอบทความเรื่อง *"พิธีขอฝนของชนชาติไท"* แสดงให้เห็นวัฒนธรรมร่วมของชนชาติไทในไทย ลาว เวียดนาม เมียนมาร์และจีน เป็นบทความที่ชี้ให้เห็นพิธีกรรมที่เกิดจากความเชื่อเรื่องการขอฝนแบบดั้งเดิมและที่ถูกผสานเข้ากับพุทธศาสนาในที่สุด เช่นเดียวกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังขพันธานนท์ในบทความ *"มาตุคามสำนึกและการโหยหาอดีตในกวีนิพนธ์ของเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์"* ที่แสดงความผูกพันระหว่างกวีนิพนธ์ น้ำ และแผ่นดินแม่ ทั้งสองบทความหลังนี้จึงเสนอว่าน้ำมีความสำคัญต่อวัฒนธรรมการเกษตร ปกของ*วารสารมนุษยศาสตร์*ฉบับนี้จึงเสนอประติมากรรมพระพิรุณ เทพแห่งน้ำและฝน ที่ประดิษฐาน ณ พระราชวังพญาไท ผลงานของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เพื่อแสดงให้เห็นการตีความเทพแห่งน้ำแบบสมัยใหม่ โดยผู้อ่านอาจเปรียบเทียบกับ "พระพิรุณทรงนาค" ที่เป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากนี้ วารสารก็ยังคงเนืองแน่นด้วยบทความวิจัยและบทความวิชาการหลายสาขา ได้แก่ การศึกษาชีวประวัติและผลงานของแสน ธรรมยศ นักคิดนักเขียนในโลกวรรณกรรมที่ถูกลืม ในบทความ *"ผลงานในชีวิตและชีวิตในผลงาน: ประวัติศาสตร์นิพนธ์ ส.ธรรมยศ"* ของภิญญพันธุ์ พจนะลาวัณย์ ธีรพัฒน์ พูลทองเสนอการศึกษา*ลิลิตพายัพ*ผ่านแว่น "หลังอาณานิคม" *ใน "วาทกรรมอาณานิคมของสยามในลิลิตพายัพ"* ส่วนบทความเรื่อง *"มายาคติความเป็นสุภาพบุรุษในละครโทรทัศน์ชุด*

สุภาพบุรุษจุฑาเทพ" นันท์ภัชอร ภูมิธรรมรัตน์อภิปรายเรื่องแนวคิด "สุภาพบุรุษ" ที่ถูกซ่อนไว้อย่างแนบเนียนในขณะที่ผู้ชมละครโทรทัศน์เฟื่องฝันไปกับคุณชายทั้งห้าคน และ *"Transnational Cinemas in Southeast Asia: A Case Study of Good Morning Luang Prabang (2008), Pleasure Factory (2007) and That Sounds Good (2010)"* ของ Oradol Kaewprasert จับปรากฏการณ์ของภาพยนตร์ข้ามชาติในกลุ่มอาเซียนได้อย่างน่าสนใจ

บทความวิจัยในสาขาภาษาเยอรมัน *"คำภาษาต่างประเทศในนิตยสารข่าวภาษาเยอรมัน"* ของวลี เทียรบุญเลิศรัตน์ได้เสนอผลการวิจัยศึกษาการรับคำภาษาต่างประเทศเข้ามาในภาษาเยอรมันจากนิตยสารข่าวเยอรมัน นอกจากนี้มีบทความเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการบริการ 2 เรื่อง คือ *"การศึกษาความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพการบริการทางการแพทย์"* ของภัทรภร จิรมหาโภคา และ *"การใช้รูปแบบขององค์การเสมือนจริงในธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ"* ของพูนเพิ่ม เสรีวิชยสวัสดิ์ ในส่วนของบทวิจารณ์หนังสือ *"101 คำถามสามก๊ก: คำถามขยายความคิด พินิจสามก๊ก"* ของภัครพล แสงเงินแนะนำหนังสือที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่อง*สามก๊ก*ได้อย่างลุ่มลึกมากขึ้นทั้งด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน

Whenever you read a good book,

somewhere in the world a door opens to allow in more light.

-Vera Nazarian (นักเขียนชาวอเมริกันเชื้อสายอาร์เมเนีย-รัสเซีย)

รองศาสตราจารย์ ดร.สรณัฐ ไตลังคะ

บรรณาธิการ